

תורת חיים

לא חגנוב בגונב נפשות הכתוב מדבר לא חגנוב בגונב ממון הכתוב מדבר. וכחב לן לא חגנוב בלשון יחיד דומיא דלא תרצח ולא תנאף ושאר דברות דכולן בלשון יחיד נאמרו ולא חגנוב לכולן דברים דומיא דלא תנאף ולא תשקר ולא תשבע דכולהו גבי הדדי כתיבי ובריש פרק איזה כדך מוקי ש"ס ייתורא דלא חגנוב על מנת למקט ועל מנת לשלם השלומי כפלופירג שם דלהכי כתיב לשון רבים שכל הרואה לגנוב על מנת למקט או לשלם כשל דרכו לגלות הדבר תחילה לחבירו שהוא עד בדבר ולא יהיה נחשם עליו כעב גמור ואזכר רחמנא קדמוניהו לגנוב עליו וגם לחבירו היודע בדבר ואינו מגלה לבעל החפץ:

פרקי דרבי אליעזר פמ"א

יִצְחָק אֶת עֲשׂוֹ אָבִינוּ שְׁאָמַר לוֹ וְעַל חֻרְבֵּי תַחֲיָה [בראשית כז, מ]. וּמִשָּׁם חֲזַר וְנִגְלָה עַל בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל, שְׁאָמַר [דברים לג, ב] הוֹפִיעַ מִהֵר פֶּאֶרְךָ, אָמַר לָהֶם מִקְבָּלִים אַתֶּם אֶת הַתּוֹרָה, אָמְרוּ לוֹ מֶה כְּתִיב בָּהּ, אָמַר לָהֶם לֹא תִגְנוֹב [שמות כ, טו], אָמְרוּ לוֹ אֵיךְ אֲנוּ יְכוּלִים לַעֲזֹב אֶת הַדָּבָר שֶׁעָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁנִּגְבוּ אֶת יוֹסֵף וְהוֹרִידוּהוּ לְמִצְרַיִם, שְׁאָמַר [בראשית מ, טו] כִּי גָבַהּ גְּנֵבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים. (יג) וּמִשָּׁם שָׁלַח לְכָל אֲמוֹת הָעוֹלָם, [ג"א: לשאר

זוהר ויקרא דף יב ע"א

דא בן זוגה • כתיב לא חגנוב וכתיב במעשה בראשית ויאמר אלהים הגה נחתי לכם את כל עשב זרע זרע מאי דיהבית לכו ואפקידת לכו יהא לכו ולא חגנובו מה דהוא מאחרא • כתיב לא תענה ברעך עד שקר וכתיב במעשה בראשית ויאמר

ירושלמי ברכות פ"א ה"ה

דא דא לי. לא תגנוב ואספת דגנך ולא דגנו של חבירך. לא תענה ברעך עד שקר

ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב

ואמו וכו': אזהרה לגניבה הראשונה מניין. (ב) לא תגנוב. אזהרה לגניבה השנייה מניין. ולא תגנובו. לא תגנוב העל מנת למקט.

ספורנו שמות כ, יג

ובקבלו כל ביאה פסולה⁸⁴. לא תגנוב. בקבל גנבה, גנבת נפשות וגנבת ממון וגנבת דעת הבריות. אף-על-פי שעקר באזהרה על גנבת נפשות⁸⁵, דבר הלמד מעניינו, כמו שלמדוהו זכרונם לברכה⁸⁶.